

Sygn. akt I.Ca 364/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2020r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Kluczyńska
Sędziowie :	SSO Cezary Olszewski
	SSO Mirosław Krzysztof Derda

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2020 roku w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Agencja Mienia Wojskowego Oddział (...) w O.**

przeciwko Z. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej Z. S. od wyroku Sądu Rejonowego w Elku z dnia 23 czerwca 2020 roku, sygn. akt I C 205/20

I. Oddala apelację.

II. Odstępuje od obciążania pozwanej kosztami postępowania przed II instancją.

SSO Cezary Olszewski SSO Agnieszka Kluczyńska SSO Mirosław Krzysztof Derda

Sygn. akt I.Ca 364/20

UZASADNIENIE

Powód Agencja Mienia Wojskowego Oddział (...) w O. wniósł o zasądzenie od pozwanych Z. S. i A. S. solidarnie kwoty 3.274,20 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwani zamieszkują lokal położony w E. przy ul. (...) (dawniej K. (...)). Lokal ten stanowi własność strony powodowej, zajmowany uprzednio przez pozwanych na podstawie imiennego nakazu przydziału osobnej kwatery stałej nr (...) z dnia 20 września 1982 r. na rzecz J. S.. Z uwagi natomiast na wymeldowanie się i wyprowadzenie J. S. – pozwani obecnie zajmują lokal bez tytułu prawnego. Wobec niewnoszenia opłat dotyczących używania lokalu i opłat pośrednich, strona powodowa uzyskała wyroki eksmisyjne przeciwko pozwany, którzy mimo to zajmują nadal przedmiotowy lokal. Powód niejednokrotnie wzywał pozwanych do zapłaty, jednak należność nie została uregulowana.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 22 października 2019 r. w sprawie I.Nc 1396/19 Sąd Rejonowy w Olsztynie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Przedmiotowy nakaz zapłaty uprawomocnił się co do pozwanego A. S..

Pozwana Z. S. w sprzeciwie zaskarżyła ww. nakaz zapłaty w całości, podnosząc zarzut niewłaściwości Sądu i braku legitymacji czynnej strony powodowej. Nadto, na rozprawie z dnia 23 czerwca 2020 r. pozwana zaznaczyła, że nie płaci za zajmowany lokal i nie posiada dokumentów dotyczących tego lokalu. Nie kwestionowała natomiast sposobu wyliczenia dochodzonego roszczenia, lecz osoby zobowiązane do jego zapłaty. W ocenie pozwanej, dług przypisany do lokalu jej nie obciąża, a wspólnotę mieszkaniową z rejonu E. i zespół zarządców nieruchomości w G. oraz jej byłego męża J. S. i D. S..

Sąd Rejonowy w Elku w sprawie I.C 205/20 wyrokiem z dnia 23 czerwca 2020 r. zasądził od pozwanej Z. S., solidarnie z A. S., którego zobowiązanie stwierdzone zostało nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 22 października 2019 r. przez Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie I.Nc 1396/19, na rzecz powoda Agencji Mienia Wojskowego Oddział (...) w O. kwotę 3.274,20 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 08 października 2019 r. do dnia zapłaty (I.), zasądził od pozwanej Z. S., solidarnie z A. S., którego zobowiązanie stwierdzone zostało nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 22 października 2019 r. przez Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie I.Nc 1396/19 – co do kwoty 50,00 zł, na rzecz powoda kwotę 200,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postaci opłaty od pozwu, od której powód jest zwolniony z mocy ustawy (II.) oraz zasądził od pozwanej Z. S. na rzecz powoda kwotę 900,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (III.).

Z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy wynika, że Skarb Państwa jest właścicielem lokalu mieszkalnego położonego w E. przy ul. (...) (wcześniej K. (...)), w imieniu którego prawo własności wykonuje Agencja Mienia Wojskowego Oddział (...) w O..

Z. S. zamieszkuje w ww. lokalu od 1982 r. na podstawie imiennego nakazu przydziału osobnej kwatery stałej nr (...) J. S.. Przy ustalaniu rozmiaru kwatery uwzględniono członków rodziny osoby uprawnionej do kwatery, w tym Z. S. – żonę J. S.. Z. S. nie jest żołnierzem zawodowym.

J. S. wyprowadził się i wymeldował z ww. lokalu w 1974 r. w związku z czym Z. S. zajmuje lokal bez tytułu prawnego. Nie wnosi ona opłat za używanie lokalu.

W dniu 11 czerwca 2012 r. Agencja Mienia Wojskowego Oddział (...) w O. uzyskała przeciwko Z. S. i A. S. wyrok eksmisyjny, który nie został wykonany.

Z. S. do uiszczenia należności związanych z zajmowanym lokalem, obejmujących okres od maja do sierpnia 2019 r. bezskutecznie została wezwana do zapłaty pismami z dnia 02 lipca 2019 r. i z dnia 03 września 2019 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Zrekonstruowany w sprawie stan faktyczny był w zasadzie niesporny pomiędzy stronami, a nadto ustalono go na podstawie dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, które nie budzą wątpliwości co do ich autentyczności i wiarygodności. Pozwana Z. S. nie kwestionowała faktu, iż zajmuje lokal położony w E. przy ul. (...) i nie uiszcza z tego tytułu opłat.

Jak zaznaczył Sąd Rejonowy, pozwana kwestionowała natomiast legitymację czynną strony powodowej do wystąpienia z niniejszym powództwem. Sąd I instancji wskazał zatem tutaj na przepis art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1456), zgodnie z którym Agencja Mienia Wojskowego jest agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.). Z kolei agencja wykonawcza to państwowa osoba prawna tworzona na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa (art. 18 ustawy o finansach publicznych). W myśl zaś przepisu art. 10 powołanej ustawy o Agencji Mienia Wojskowego, organami agencji są: Prezes Agencji, Rada Nadzorcza oraz dyrektorzy oddziałów

regionalnych agencji. W sprawach cywilnych przed Sądami agencję reprezentują: Prezes Agencji oraz właściwi rzeczowo i miejscowo dyrektorzy oddziałów regionalnych agencji (art. 17 ust. 1 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego).

Sąd Rejonowy podkreślił, iż w niniejszej sprawie powództwo zostało wniesione przez podmiot określający się jako Agencja Mienia Wojskowego w W. Oddział (...) w O.. To dodatkowe oznaczenie w nazwie powodowej w postaci Oddziału (...) w O. wskazuje jedynie na to, kto stroną powodową reprezentuje.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów – zdaniem tego Sądu – nie ulega wątpliwości, że pozew w tej sprawie wniosła osoba prawna, która zgodnie z przepisem art. 64 k.p.c. posiada zdolność występowania w procesie jako strona (zdolność sądową), posiadająca regionalne oddziały, których dyrektorzy są upoważnieni ustawowo do reprezentowania tej osoby prawnej przed Sądami w sprawach cywilnych (tu: Dyrektor Oddziału (...) w O.). Sąd pierwszej instancji zauważył przy tym, że pewne nieprecyzyjne zapisy przy oznaczaniu strony występującej w postępowaniu sądowym nie przesądzają w każdym przypadku, iż stroną jest podmiot nie posiadający zdolności sądowej. Dodanie do nazwy osoby prawnej określenia jej jednostki organizacyjnej nie oznacza woli, aby to taki podmiot nie posiadający zdolności sądowej był stroną w sprawie (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 grudnia 2012 r., I ACa 535/12, Legalis Nr 743138; por.: Komentarz do art. 64, Nb 9, do Kodeksu postępowania cywilnego. Tom 1 pod red. Góry-Błaszczkowskiej 2015, wyd. 2/Flejszar za pośrednictwem Legalis, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 04 lutego 2004 r., I CK 342/03, Legalis Nr 272431, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2005 r., V CK 729/04, Legalis Nr 86988, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2015 r., III CSK 72/14, Legalis Nr 1186387).

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji uznał, że w realiach przedmiotowej sprawy nie było podstaw prawnych do uznania, że zachodzą braki w zakresie zdolności sądowej strony powodowej oraz w zakresie jej legitymacji do wystąpienia z przedmiotowym powództwem.

Nadto, jak zaznaczył Sąd Rejonowy, dochodzone przez stronę powodową roszczenie nie budzi wątpliwości w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i w związku z tym nie ma podstaw do jego kwestionowania. Wysokość dochodzonego roszczenia obejmuje odszkodowanie w wysokości 100% za zajmowanie lokalu mieszkalnego bez tytułu prawnego oraz opłat za używanie lokalu za okres od maja do sierpnia 2019 r. Wysokości naliczonego zadłużenia pozwana nie kwestionowała, wskazując natomiast, że nie obciąża ono jej osoby.

Sąd ten w tym miejscu zauważył, że pozwana nie jest żołnierzem zawodowym. Zgodnie zaś z art. 29a ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP (Dz.U. z 2010 r. nr 206 poz. 1367 ze zm.) do osób innych niż żołnierze zawodowi, które zajmują lokale mieszkalne będące w zasobie mieszkaniowym i internatowym agencji, w zakresie nieuregulowanym w ustawie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.). Z kolei w myśl przepisów art. 36 i art. 37 wskazanej ustawy, pozwana zajmująca lokal pozostający w zasobach agencji, zobowiązana jest do uiszczania opłat za lokal i opłat pośrednich i odpowiada ona za ich uiszczanie solidarnie z innymi pełnoletnimi osobami zajmującymi lokal – w tym przypadku z synem A. S., którego zobowiązanie stwierdzone zostało nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 22 października 2019 r. w sprawie I.Nc 1396/19 przez Sąd Rejonowy w Olsztynie. Z tych też powodów Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I. sentencji wyroku.

Sąd I instancji orzeczenie z punktów II. i III. sentencji oparł zaś o treść art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego zaskarżyła pozwana Z. S. w części, tj. co do punktu I. sentencji, natomiast w pozostałym zakresie (co do kosztów procesu) strona pozwana wniosła oddzielny środek zaskarżenia w postaci zażalenia. Pozwana Z. S. w złożonej przez siebie apelacji podtrzymała zarzuty, na które to wskazywała przed Sądem I instancji.

Powód Agencja Mienia Wojskowego Oddział (...) w O. w odpowiedzi na apelację wniósł w pierwszej kolejności o jej odrzucenie jako złożonej po terminie, a następnie o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z należnymi odsetkami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej Z. S., jako bezzasadna, podlegała oddaleniu, a podniesione w niej zarzuty były nieuzasadnione. Sąd pierwszej instancji bowiem należycie ustalił stan faktyczny przedmiotowej sprawy, trafnie wyjaśnił podstawę prawną orzeczenia z przytoczeniem prawidłowych przepisów prawa, w sposób prawidłowy ocenił także zgromadzony materiał dowodowy. Z tych przyczyn Sąd Odwoławczy podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne i wnioski podjęte przez Sąd Rejonowy. Sąd Okręgowy tym samym wskazuje, że apelacja pozwanej, wbrew stanowisku strony powodowej nie podlegała odrzuceniu jako wniesiona po terminie, albowiem odpis wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony pozwanej w dniu 05 października 2020 r. (elektroniczne potwierdzenie odbioru, k. 226), natomiast apelacja została wniesiona przez pozwaną do Sądu Rejonowego w Ełku, który wydał zaskarżony wyrok w dniu 19 października 2020 r. (co wynika ze stempla pocztowego umieszczonego na kopercie), a zatem termin dwutygodniowy wskazany w treści art. 369 § 1 k.p.c. został zachowany.

Przechodząc zaś do oceny merytorycznej należy mieć na uwadze, że podstawę powództwa w niniejszej sprawie stanowiło zobowiązanie strony pozwanej Z. S. wobec Agencji Mienia Wojskowego Oddziału (...) w O. z uwagi na nieuiszczenie przez nią opłat pośrednich i opłat za używanie lokalu mieszkalnego należącego do powoda wraz z należnym odszkodowaniem za korzystanie z niego bez tytułu prawnego. Pozwana kwestionowała natomiast w toku procesu przed Sądem I instancji jak również w apelacji przed Sądem Odwoławczym kwestię braku legitymacji czynnej po stronie agencji jak również to, że powstała zaległość mieszkaniowa nie obciąża jej osoby.

Sąd Okręgowy na wstępie chciałby zaznaczyć, że w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie tego, iż powodowi Agencji Mienia Wojskowego Oddział (...) w O. przysługuje legitymacja czynna do wystąpienia z niniejszym powództwem o zapłatę. Należy tutaj zauważyć, iż Agencja Mienia Wojskowego utworzona na mocy ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. jest odrębnym od Skarbu Państwa podmiotem prawa, jako państwowa osoba prawna (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego w związku z art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych). Skarb Państwa powierzył tą ustawą agencji wykonywanie w jego imieniu i na jego rzecz prawa własności i innych praw rzeczowych w stosunku do nieruchomości stanowiących jego własność (art. 6 ust. 1 ustawy). Gospodarowanie powierzonym mieniem, między innymi przez sprzedaż nieruchomości, oddawanie ich w trwałe zarząd, najem, dzierżawę, użyczenie albo ich zamianę oraz ustanawianie i nabywanie ustanowionych na nich ograniczonych praw rzeczowych, należy do zadań własnych agencji, a zatem posiada ona legitymację procesową do dochodzenia należności związanych z powierzonym jej zasobem (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 sierpnia 2017 r., IV CZ 44/17). Natomiast na podstawie art. 10 ustawy, organami tej agencji są 1) Prezes Agencji, 2) Rada Nadzorcza oraz 3) dyrektorzy oddziałów regionalnych agencji, a zatem w myśl art. 38 k.c. wskazane organy działają w imieniu agencji w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Dodatkowo art. 17 ust. 1 ustawy wyraźnie wskazuje, że w sprawach cywilnych przed Sądami agencję reprezentują Prezes Agencji oraz, w zakresie wynikającym z niniejszej ustawy oraz z ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, właściwi rzeczowo i miejscowo dyrektorzy oddziałów regionalnych agencji. Wobec tego trudno jest tu mówić, aby Agencja Mienia Wojskowego Oddział (...) w O. nie była uprawniona do występowania w niniejszej sprawie skoro to w kompetencji agencji leży gospodarowanie nieruchomością położoną na terenie E., w której zamieszkuje pozwana Z. S.. Co więcej, powód przedłożył do akt stosowne pełnomocnictwa, wskazujące dokładnie na osoby uprawnione do działania w niniejszym postępowaniu w oddziale regionalnym w O. Agencji Mienia Wojskowego (tj. powołanie przez Prezesa RM na stanowisko Prezesa Agencji Mienia Wojskowego, k. 55-55v, pełnomocnictwo nr (...) udzielone dyrektorowi oddziału regionalnego przez Prezesa Agencji Mienia Wojskowego, k. 8-8v, pełnomocnictwo udzielone przez dyrektora oddziału regionalnego swojemu zastępcy, k. 9 oraz pełnomocnictwo udzielone fachowemu pełnomocnikowi przez dyrektora oddziału regionalnego agencji). Zarzut pozwanej nie znajduje zatem uzasadnienia na gruncie przedmiotowej sprawy.

Następnie zauważyć należy, iż w rozpoznawanej sprawie żądanie powoda, oparte na przepisach art. 36 ust. 1, art. 37 ust. 2 i art. 41 ust. 5 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczyło zasądzenia wskazanych w pozwie kwot tytułem odszkodowania za korzystanie bez tytułu prawnego z lokalu mieszkaniowego powoda oraz nieuiszczonych opłat pośrednich i za używanie tego lokalu. Rzeczą Sądu I instancji było zatem ustalenie – w oparciu o dowody zaoferowane przez strony – czy były podstawy do zasądzenia kwoty wskazanej w pozwie od pozwanej Z. S.. Wymaganiu temu Sąd Rejonowy – wbrew twierdzeniu pozwanej – sprostał. Należy zauważyć, iż kwestia wyliczenia wysokości zaległości (poparta dodatkowo dokumentami przedstawionymi przez powoda) nie była przez stronę pozwaną kwestionowana. Pozwana jednakże podkreślała, że to nie ona jest zobowiązana do zapłaty zaległości mieszkaniowych.

W myśl art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktów prawotwórczych, spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, tzw. onus probandi spoczywa na tym, kto przedstawia określone twierdzenia, a nie na tym, kto im przeczy. W omawianym zakresie, istotną rolę pełnią także przepisy proceduralne, kształtując zasadę tzw. kontrydiktoryjności postępowania cywilnego. Przepis art. 3 k.p.c. zobowiązuje strony do dawania wyjaśnień, co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiania dowodów. Ciężar dowodu z reguły spoczywa na powodzie aż do momentu wykazania zasadności podnoszonego roszczenia. Zgodnie z art. 6 k.c. ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające żądanie, ten zaś kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. Podkreślić należy, że w przepisie tym chodzi nie o każdy fakt, lecz o fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a więc o fakty prawotwórcze, czyli wskazujące istnienie prawa, oraz fakty niweczące lub tamujące prawo, czyli wskazujące na to, że żądanie strony jest nieuzasadnione. Przepis ten wyraża dwie ogólne reguły: pierwszą – generalnie wymagającą udowodnienia powołanego przez stronę faktu, powodującego powstanie określonych skutków prawnych, oraz drugą regułą, która sytuuje ciężar dowodu danego faktu po stronie osoby, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Pierwsza „zasada obowiązku udowodnienia powoływanego faktu” jest w istocie nieunikniona ze względów racjonalnych, ponieważ odmienna regulacja powodowałaby powstanie niedopuszczalnej łatwości wywodzenia skutków prawnych z prostego powołania się na fakt bez potrzeby jego udowodnienia. Natomiast druga stanowi „ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu”, od której wyjątki wskazywać mogą niektóre przepisy szczególne. Z pierwszej reguły, wyrażonej w art. 6 k.c. wynika, że samo przyznanie faktu przez drugą stronę ewentualnego sporu nie może stanowić wystarczającego dowodu istnienia danego faktu, który musi być zawsze ponadto potwierdzony całokształtem materiału dowodowego lub innymi poznanymi już okolicznościami. Wyrazem tego jest regulacja art. 229 k.p.c. wymagającego, aby przyznanie faktu przez drugą stronę nie budziło wątpliwości, co wymaga właśnie uwzględnienia innych okoliczności. W myśl ogólnych zasad postępowania dowodowego na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego żądanie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001r., I PKN 660/00). Stosownie zaś do treści art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Na podstawie przedłożonego przez powoda materiału dowodowego jak również ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego, którego to pozwana również nie podważała nie sposób jest jednak podzielić stanowiska Z. S. jakoby to nie ona (wraz z zamieszkującym z nią synem) była zobowiązana do zapłaty zaległości z tytułu zamieszkiwania w lokalu należącym do powoda. Powód załączył dokumentację wskazującą na zadłużenie pozwanej wobec nieuiszczania przez nią opłat z tytułu zamieszkiwania w lokalu powoda wraz z bezskutecznym wezwaniem jej do zapłaty oraz na fakt zajmowania mieszkania bez tytułu prawnego z uwagi na wydany w 2012 r. przeciwko niej i jej synowi A. S. wyrok eksmisyjny. Ponadto, z dokumentów tych wynika, że pozwana już w poprzednich latach nie uiszczała opłat mieszkaniowych, dlatego też była wobec niej wszczęta egzekucja i obecnie potrącana jest z jej emerytury z tego tytułu odpowiednia kwota. Co więcej, na rozprawie z dnia 23 czerwca 2020 r. pozwana sama przyznała, że zamieszkuje w lokalu powoda i nie uiszcza za ten lokal miesięcznych opłat. Zgodnie zaś z treścią art. 29a ustawy o

zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, do osób innych niż żołnierze zawodowi, które zajmują lokale mieszkalne będące w zasobie mieszkaniowym i internatowym agencji, w zakresie nieuregulowanym w ustawie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 i 1578). Natomiast treść art. 36 ust. 1 tej ustawy wskazuje, że osoba, która zajmuje lokal mieszkalny uiszcza opłaty za używanie lokalu w wysokości nie większej niż 3% wartości odtworzeniowej lokalu w skali rocznej, określonej na podstawie ust. 2, oraz zaliczki na opłaty pośrednie w terminie do piętnastego dnia każdego miesiąca, od dnia przekazania lokalu mieszkalnego, zaś art. 41 ust. 5 statuuje, że za okres zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym, internacie albo kwaterze internatowej do dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w ust. 4, żołnierz jest obowiązany uiszczać odszkodowanie w wysokości opłaty za używanie lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej oraz opłaty pośrednie, a za okres od dnia doręczenia wezwania do dnia opróżnienia, odszkodowanie w wysokości 150% opłaty za używanie lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwatery internatowej oraz opłaty pośrednie. Dodatkowo, za uiszczanie opłat za używanie lokalu i opłat pośrednich z tytułu zajmowania lokalu mieszkalnego odpowiadają solidarnie pełnoletnie osoby stale zamieszkujące w tym lokalu (art. 37 ust. 2 ustawy). Logicznym jest zatem, że skoro pozwana tam zamieszkuje, jest również zobowiązana do uiszczania z tego tytułu opłat, a wobec tego, iż sama nie kwestionowała faktu, że ich nie uiszcza – Sąd Rejonowy słusznie uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w oparciu o powołane powyżej przepisy. Powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty w łącznej wysokości 3.274,20 zł, obejmującej opłaty i odszkodowanie za miesiące maj-sierpień 2019 r. (k. 10, 14, 22) i taką też kwotę Sąd Rejonowy słusznie zasądził, biorąc jednocześnie pod uwagę rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym nakazie zapłaty Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 22 października 2019 r. wydanym w sprawie I.Nc 1396/19 co do pozwanego A. S..

Na marginesie Sąd Okręgowy chciałby też zaznaczyć, iż pozostałe zarzuty wskazywane przez pozwaną w apelacji są chybione, albowiem nie odnoszą się one do materii będącej przedmiotem niniejszej sprawy, stąd też Sąd Okręgowy nie widział podstaw, aby się do nich odnosić.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o czym orzekł w punkcie I. sentencji.

Sąd Odwoławczy w punkcie II. sentencji odstąpił natomiast od obciążania pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego z uwagi na jej trudną sytuacją materialną i osobistą, kierując się tutaj zasadą słuszności określoną w art. 102 k.p.c., zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W postanowieniu z dnia 14 stycznia 1974 r. w sprawie II.Cz 223/73 Sąd Najwyższy przyjął, że: przepis art. 102 k.p.c. wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w rozpoznawanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, czy wręcz niesprawiedliwe. Artykuł 102 k.p.c. znajduje zastosowanie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, które nie zostały ustawowo zdefiniowane i są każdorazowo oceniane przez Sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy. Do okoliczności tych zalicza się m.in. sytuację majątkową i osobistą strony, powodującą, że obciążenie jej kosztami może pozostawać w kolizji z zasadami współżycia społecznego. Przy zastosowaniu art. 102 k.p.c. mogą być również brane pod uwagę okoliczności dotyczące charakteru sprawy (Komentarz. Art. 102 KPC Z. 2019, wyd. 10/Z./F.-G.).

W ocenie Sądu Okręgowego z taką właśnie wyjątkową sytuacją mamy tu do czynienia. Zauważyć należy, że z oświadczenia majątkowego i decyzji ZUS (k. 209-211, 216-217, 229-229v) wynika, że pozwana ma 70 lat i otrzymuje emeryturę w kwocie 2.715,97 zł brutto, jednak po odliczeniu składek i należności egzekwowanych na mocy tytułu wykonawczego (tj. potrącenia komornicze na rzecz powoda z tytułu wcześniejszych zaległości) pozostaje jej kwota 1.585,54 zł netto, z której to musi się utrzymać i opłacić leki w wysokości 150,00 zł miesięcznie. Pozwana nie dysponuje nadto żadnym majątkiem, a z uwagi na jej wiek trudno jest tu mówić, aby podjęła jakąkolwiek pracę dodatkową. Pozwana też przewlekłe choruje, na co wskazuje dokumentacja medyczna dołączona do akt sprawy Sądu Rejonowego w Elku o sygn. I.C 76/09. Pozwana pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z dorosłym synem A. S., który jednak nie pracuje i pozostaje na utrzymaniu matki. Przedstawiona sytuacja pozwanej nie pozwala jej

zatem na zwrot powodowi kosztów niniejszego postępowania apelacyjnego, albowiem suma otrzymywanej emerytury ledwie wystarczy pozwanej na zaspokojenie jej uzasadnionych potrzeb. Jak sama podkreśliła: „Wystarczy mi tylko na wyżywienie, leki i na opłaty za energię elektryczną. Z trzynastki, którą otrzymałam, kupiłam wersalkę do spania ponieważ nie miałam na czym spać” (k. 228).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji orzeczenia.

SSO Cezary Olszewski SSO Agnieszka Kluczyńska SSO Mirosław Krzysztof Derda